

IKKI DI

**Tá landslæknin
sigur, at grind ikki
er mannaføði, so
velji eg ikki at eta
tað, sigur Sonja
Henriksen**

Hon leggur afturat, at hon heldur ikki roynir at sannføra familju og vinir um, at avgerð hennara er rættari enn teirra.

– Eg kann einans taka avgerðina fyrri meg og mína familju, staðfestir hon.

Tilmæli ikki tikið í álvara

Sonja Henriksen heldur, at tað er undrunarsamt, at føroyingar ikki taka eitt alment tilmæli í størri álvara enn tað sama.

Hon greiðir frá, at grundgevingarnar, sum hon hevur hoyrt frá øðrum mammum, sum hava etið grind áðrenn, í meðan og aftana tær hava verið við barn eru ofta, at tær altíð hava etið grind, og onki er hent teimum enn, tað eru eisini góð føðsluevni í hvali, tað er so mangt annað, sum eisini er vandamikil og skaðar kroppin og at tað man ikki bila, tá ein ikki etur alt ov ofta. Hon heldur tó ikki, at slíkar grundgevingar eru nóg góðar.

Vit hava tó fingið at vita, at grindina skulu vit als ikki eta, og hóast vit vita, at ov nógv av ymiksum øðrum, so sum kjøti ella sukur ikki eru sunt, so hevur ongin sagt, at tað ikki er mannaføði ella mælt til, at tað als ikki verður etið, greiðir hon frá.

– Granskingin visir, at tungmálmur í kroppinum ávirkar heilan hjá barnunum, og at tey yvirskipað klára seg verri í royndum, hóast tú ikki sært tað nágreiniliga á einstaka barninum, sigur hon

– Tað er ikki tí, at mammurnar ikki vilja barni sínum tað besta, og tað er so nógv onnur ráð, sum mammur taka til sín, tá tær eru

við barn, so eg skilji ikki, hví hendan ávaringin ikki verður tikin fyrri fult, sigur hon.

Hon heldur eisini, at fólk ofta tosa niðrandi um almennu tilmælingarar og um landslæknan, sum kemur við ráðunum, og tykist tað, sum ætla fólk ikki at broyta hugsan um evnið.

Onkursvegna er tað ósamsvor í, tá almennir stovnar millum annað ikki fylgja slíkum tilmælingum, og grind verður borðreitt fyrri eitt nú búfólki á sambýlum, heldur hon. Tá verður tilmæli heldur ikki tikið fyrri fult av landinum, og almennu Føroyar senda ikki boðskapin hjá landslækninum víðari. Hon heldur, at um landið stóð á odda, so hevði tað kanska gjørt ein mun soleiðis, at fólk tóku ráðini í størri álvara.

Tilvitað um kostin

Heima hjá Sonju og familju hennara eru tey tilvitað um kostin, sum tey keypa og eta. Tó so er onki annað forboð líka strangt, sum forboðið ímóti at eta grind. Tey eta minni av dálkaðum fiski, so sum tunfiski, av somu orsök. Eisini dæmar henni væl, at eta lítið av kjøti og tað er orsakað av heilsuligum, umhvørvisligum og etiskum orsökum, greiðir hon frá.

Hon ivast tó í, um hon hevði etið grind aftur, um kanningar vístu, at dálkingin var minkað, og grind aftur var egnað til mannaføði.

– Mær dæmar væl grind, og eg hevði óivað umhugsað tað, um eg var í støðuni, sigur hon.

Køksleiðarin:

Tað hevði verið synd, fekk búfólki ikki grind, heldur Richa Richardsdóttir

Almennir stovnar eiga at ganga á odda

– Tað hevði verið synd í búfólkunum, um heimið fekk grind, og tey onki fingi av tí. Samanumtikið skal man fylgja tilmælingunum, men hava í huga, hvønn bólk av fóki talan er um, sigur Richa Beinta Richardsdóttir, køksleiðarin á Boðanesheiminum í Tórshavn

ANNIKA KUNOY IM

Samanumtikið heldur Richa Beinta Richardsdóttir, køksleiðari á Boðanesheiminum, at almennir stovnar, so sum bústovnar, barnagarðar og sjúkrahús, eiga at fylgja almennu kosttilmælingunum, og soleiðis ganga undan sum góðar fyrimyndir, og ikki geva búfólki meir grind og spik enn tilmælt verður. Tó, so fær búfólkið á Boðanesheiminum grind og spik av og á, tí tað er munur á at gera mat til eldri, ung ella børn, heldur hon.

– Á Boðanesheiminum búa eldri fólk, sum ikki eru í barnfórum aldri og teimum dæmar væl, at fáa eitt kók og hava eisini etið grind og spik alt lívið, sigur hon og leggur afturat, at hon ikki hevði borðreitt við grind arbeiddi hon í barnagarði.

– Tað hevði verið synd í búfólkunum, um heimið fekk grind og tey onki fingi av tí. Samanumtikið skal man fylgja tilmælingunum, men hava í huga, hvønn bólk av fóki talan er um.

Sjálv lurtar hon eftir tilmælingunum og borðreiðir bert grind og spik fyrri búfólkunum eina ferð um mánaðin. Hon velur at fylgja tilmælingunum, bæði tí hon heldur, at almennir stovnar eiga at ganga undan, og eisini tí tilmælingarnar ikki eru ógrundaðar, men bygdar á

nágreiniliga gransking, kanningar og dokumentatión.

Tó verður ikki borðreitt við grind í tíð og ótíð á Boðanesheiminum, men døgurðin verður skrivaðu á matarætlanina, og búfólkið fær bert grind og spik eina ferð um mánaðin. Hetta tí, at tað í kosttilmæli frá Heilsuligu Starvstovuni stendur, at vaksín fólk eiga í mesta lagi at eta ein døgurða av tvøsti og spiki um mánaðin.

Tað hevur tó verið longri enn ein mánaði millum grindabitarnar á Boðanesheiminum seinastu árin, tí stovnurin ikki hevur átt grind. Í summar hevur grind tó aftur verið á matarskránni, og tá tey eldru, sum búa á heiminum tá fingi grind, vórðu tey ómetaliga væl nøgd, og tey ótu eisini nógv av tí, greiðir hon frá.

– Tey elskaðu tað, og njótilsi telur eisini nógv, tá vit taka slíkar avgerðir, sigur hon.

Tað er ikki komið fyrri á Boðanesheiminum, at eitt búfólk ikki ynskir at eta grind, tá tað stendur teimum í boði, men Richa Richardsdóttir greiðir frá, at tað hevur hon roynt á einum øðrum heimi, hon arbeiddi á.

– Eg gangi út frá, at hevur onkur tann hugburðin, so lata tey boð til køkin, og so fáa tey okkurt annað at eta tann dagin, sigur hon.

Hóast Richa Richardsdóttir

heldur, at almennir stovnar áttu at fylgt almennum kosttilmælingum, so er ongin orðaður kostpolitikkur í Tórshavnar kommunu, har hon starvast, tí er tað upp til hvønn einstakan køksleiðara at taka skynsamar avgerðir og raðfestingar.

Hon heldur sjálv, at ein slíkur kostpolitikkur er neyðugur og átti at verið raðfestur. Eisini nevnið hon móguleikan at brúka eitt telduprogram, sum loyvir tær at sláa inn allan matin, sum tú gert, og soleiðis mennist ein databasi liðandi, har til ber at lesa av, hvussu nógv føðsluevni og eisini skaðilig evni eru í matinum, sum verður borðreiddur. So ber til at velja og leggja til rættis út frá tí, greiðir hon frá.

– So fær man ein seðil, sum greiðir frá um týningarevni, vandar og dálkingar í valda matinum, og tað gevur tí, ið ger matin móguleika at velja annan mat, um neyðugt er, sigur hon.

Í køkinum á Boðanesheiminum hugsar stavsólkið nógv um, at maturin er heilsugóður, gjørdur frá grundini, og at ikki ov nógvur dálkaður matur er á matarskránni. Hóst tey ikki rokna út, soleiðis sum ein databasi hevði gjørt, so víga tey tað góða og tað minni góða, og velja ta gagnligu loysnina, sigur hon.

ANNIKA@SOSIALURIN.FO

ANNIKA@SOSIALURIN.FO